

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Belföldön Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — C.
Videken: „ 9 K. „ 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Fejérváry nyilatkozik. Tisza megint kezdi.

Forrongás.

A kormányválsággal ma is ott vagyunk, ahol szeptember elején voltunk, amikor a darabantok bieszkája belétörött az általános és titkos szavazati jog kérdésébe, melyhez tudniillik volt egy pár szava Gautsch br. osztrák miniszterelnöknek, meg Goluchowski külügyminiszternek. Kísérletekkel teltek azóta a napok, meg ravasz és furfangos taktikával. Hogy egyebet ne említsünk: Bécs modortalanságát kellőképpen jellemzi a többségi vezérek fogadtatása. Végül aztán rájöttek, hogy legjobb lesz a darabant-kabinetet reaktiválni, mert a nemzetellenes politikának képviselőre lelkesebb szolgálkat nem találnak a föld kerekésége. Cítáltak hát Fejérváryt és Kristóffy, tanácskoztak is órák hosszáig, de komoly eredmény nélkül.

Fejérváry tegnap hazajött s minisztertanácsra hívta össze darabant-társait. Megbeszélte velük az audienciák részleteit, aztán egy cáfolat kibocsátását határozták el. Olyan ez a cáfolat, mint eső után a köpenyeg. — Akkor sem hittük

volna el, amikor aktuális lett volna, ma pedig éppenséggel kételkedünk benne. Azt cáfolja a kormányelnök, hogy nem a választói jog bukatta meg a miniszteriumot és hogy se az osztrák miniszterelnök, se a külügyminiszter nem működhetett közre az általános és titkos szavazati jog elejtésében.

Szép kis mese. Ország-világ láttára és tudtával Gautsch br. tiltakozott a reform ellen s a császár titkára az osztrák befolyás hatása alatt utasította vissza az általános szavazati jogot. Ezért bukott meg a Fejérváry-kormány és semmi másért. És egyáltalán nem azért, mintha a többség s a fejedelem között nem lett volna képes nyélbe ütni a békét. A kormányelnök cáfolata nyomán őszinte csodálkozás kél országszerte. Mert Fejérváry Géza katonameger; tábornok és darabant-kapitány. Szóval kifogástalannak kell lennie. Mire való hát a csúrés-csavarás, éppen az ő részéről s éppen egy olyan kérdésben, mely tisztázva van immár. Hasztalan tagadják le a kormány bukásának igazi okát, az nem változtat a helyzeten s a nemzetnek a darabantok felől megalkotott véleményén.

Lesz-e megoldás október tizedike előtt? Ez most a főkérdés.

Bizonyossággal erre nem lehet felelni. A valószínűség amellet szól, hogy igen. És pedig a Fejérváry-kabinetnek újra való kinevezésével. Pár napon belől ez is el fog dőlni.

Tisza megint szerepel.

A november tizenhatalcadiki alkotmánycsiny hőse, Tisza István gróf geszti magányában arra adta a fejét, hogy cikksorozatot irt az általános titkos választói jog ellen. Ezek a cikkek bizonyos feltűnést keltettek Bécsben, ahol nem igen tudják megérteni az osztrák politikuskok, hogy mit akar valójában Tisza. Mi azonban értjük. Zavart akar csinálni. A magyar nemzeti ellenzéknek nincs szüksége Tisza honmentő terveire.

De Bécsben mintha komolyan vennék Tisza Istvánt. Külön sen az udvarnál, ahol az alkotmányromboló politikus kedvelt ember volt j nuár huszonhatodikáig. Ugylátszik, a legfelsőbb körök visszafogadják kegyeikbe. Azok a hírek, melyek a Fejérváry-kormány bukásáról ismételtelen folmerülnek, amellet szólnak, hogy a darabantokat esetleg elcsapják — Tisza kedvéért.

A támadt konfliktus békés elintézésére közreműködtek a hivatott tényezők. Ez azonban nem elég. A parlamenti többség akarja a békét. A nemzet jogaihoz ragaszkodik, amikor törvényes küzdelmet folytat. A választások a nemzetnek adtak igazat. A darabant-kormány eltávolítását hangosan követeli az ország. Minden hiába. A császár nem enged, mert Gautschék s az egész kamarilla azt tanácsolják, hogy ne engedjen. De előáll Tisza s ágál az általános és titkos szavazati jog ellen és megérheti még a nemzet azt a szégyent, hogy amit a

Vértanuk kivégzése.

1849. október 6-ikának borzalmas reggelén az aradi várban mar öt óra után fölhangzott a tompa moraj, amelyet dobpergés kísért. A foglyokat cellákba zárták, a bástyákra ágyukat helyeztek s az ágyuk mellé égő kandókkal álltak a tüzérek. Minden vigyázat és óvintézkedés megtörtént, hogy az elől tizenhárom tábornok halála bekövetkezzék.

Kiss Ernőt, Lázár Vilmost, Desewffy Arisztid és Schweidel Józsefet, a főporkoláb két foglár kíséretében az északi kapu elé vezette. A négy halálraítelt kezet fogott egymással s mindegyik fölnezt az égre, utoljára látva fényt. Merőkezésük után a készen álló zászlóalj nyomában ketté vált s a négy magyar tábornok közülük került. Fekete atilla volt mindegyiken s glaszé keztyü a kezükön. Szemükben ragyogás, szívükben hazaszeretet. E mind a négy fölémelt fejfel haladt a zászlóalj között az első sanciig, ahol a menet megállt.

A papok, akik az elítélteket kísérték, imára kulesolták kezeiket s velük imádkoztak a tábornokok is. Az ima végeztével a

hadbíró lépett elő s felolvasta az ítéletet. Mikor hangja erősen hangzott s az igaztalan ítélet szava messze elhallatszott, a négy tábornok a fejét rázta, mert az az ítélet vitészségük, hazaszeretékük meggyalázása is volt.

Ami ezután történt, rövid ideig tartott. Desewffy hangját, aki hóhérrairól megvetőző nyilatkozott, alig halották. A tábornokokat öt-öt lépésnyire állították egymástól. Mindegyik levetette attiláját és mellényét is s mindegyik maga kötötte be a szemét a magával hozott fehér zsebkendővel. A következő percben mindegyik tábornok elé három katonna lépett s négy lépésnyi távolságból lövésre készen állt. A parancsnok ekkor fölemelte kardját s a lövések elhangzottak. Lázár Vilmos, Desewffy Arisztid és Schweidel József halva buktak arera, de Kiss Ernő még élt és mozdulatlanul térdelt. A golyók csak vállát furták át. Mikor ezt észrevették, három közlegény rohanva lépett mellé és közvetlen közelből lött. Az aktus ott ezzel véget ért. Négy vitéz magyar katonával, négy jó magyarral kevesebb volt a földön.

A király nem adott kegyelmet.

... A zászlóalj, a mely ennél a ki-

végzésnél szomorú szerepet játszott, a halottak mellé két őrt állított és visszatért, hogy a még hátralevő kilenc tábornokot utolsó útjára kísérje. Ekkor pont hat óra volt.

A parancs elhangzása után a kilenc nemzeti hőst egymásután elővezették. Lépéseik kissé nehézkesek voltak, mert lábalkon bilincs volt, a mint egyik kezük is bilincsbe volt verve. A hősök egymásra néztek, néhány szót váltottak s azután megindult a menet. Az elítéltek a két részre osztott zászlóalj közé kerültek. Elöl ment Lahner és Kneziich. Utánuk Poltenberg és Aulich, akiket Nagy Sándor, Török, majd Vécsey és Leiningen követett. Legvégül következett Damjanich, a kit silány parasztszekéren vittek a vesztőhelyre, mert a lába eltört és nem tudott menni. A szekéren, Damjanichesal szemben a bakó ült, vérvörös ruhában, a mely aranypaszománttal volt díszítve.

A vesztőhelyen Tichi őrnagy olvasta föl az ítéletet, a melyre Damjanich ingerülten mondta, hogy a leggyalázatosabb koholmány, a mely valaha volt. Az ítélet kihirdetése után a porkoláb háromszor egymás-

Cipőt, a férfi és fiu bőr **CSIZMÁT,** valamint férfi és női **posztó csizmát** legolcsóbban **KÖZPONTI CIPŐ ÉS KALAP ÁRUHÁZBAN** Dréher sörcsarnok mellett szerezhajjuk be. — Közponii címre tessák figyelni. — Telefon 435.

nemzet többsége hiába sürgetett, hogy a mire a nemzet felháborodása nem volt képes, hogy a megszegés fogadtatás után, amelynek célja a törvényellenes Fejérváry-huszárok eltávolítása volt, az agyonbukott Tisza akaratának Bécs igenis meghajlik.

Mert igenis javulhat Tisza is. De ez az akciója szerfölött gyanús. A koalíció épp ez oknál fogva jól teszi, ha a legnagyobb tartózkodással fogadja Tisza nyilatkozatait s teljesen távol tartja magát a bukott szabadelvűpárt vezérétől. Arról különben beszélni sem lehet, mintha a koalíció örömmel fogadná Tisza állásfoglalását. Badarság volna illet mondani s a szövetekezett pártokról föltételezni. A koalícióban nagyon jól ismerik ezt az urat, aki kvalifikálhatatlan támadást intézett a magyar alkotmány ellen, parlamentárizmusunkat pedig szétmorzsolni akarta. Egészen mellékes, hogy mi Tisza István véleménye az általános titkos szavazati jogról. Ne osztogasson ő tanácsokat a koalíciónak, melynek nagy zöme, a függetlenségi párt velünk együtt igenis komoly híve az általános és titkos szavazati jognak. Ez azonban ma csak a darabantók részéről a nemzeti küzdelem közé bekeült kérdés, mely kétségtelenül nagyon fontos és sürgős megoldást is követel, ám csak Bécs visszaverése, a nemzeti küzdelem sikeres lezajlása után. Amely célra az ellenzék szövetekezett. Akkor aztán azonnal sor kerül rá. De most az alkotmány védelméről van szó. Ettől a feladatától a szövetekezett balpártokat nem lehet eltéríteni. Gyöngye legény ehhez még Tisza István is.

Forrongás a Lloyd-klubban.

Kristóffy József belügynöknek titkos hívei vannak a szabadelvűpártban. Ezek most robbantani akarnak, még pedig Tisza István gróf ellen. Tudni kell ugyanis, hogy a bukott pártjában nagy az elégedetlenség Tisza ellen, a kitől rossz néven veszik a legutóbbi konferencián mondott beszédét s az általa benyújtott határozati javaslatot. — Hozzájárult a régi keservekhez a pártvezéreknek az általános titkos választói jogról írott cikksorozata, melyben élesen támadta Kristóffy s a nagy szociális reformot. A belügyminiszter politikai barátai — s úgy mondják, néhányan vannak a Lloyd-klubban — zugolódnak e miatt s a pártból való kilépéssel akarnak felelni Tiszának. Érdeklődéssel várják a párt legközelebbi értekezletét, a melyen hangok fognak hallat-

után lépett az őrnagy elé s az elítélteknek kegyelmet kért. A válasz mind a háromszor az volt, hogy Istennél a kegyelem. Ekkor a hóhér előlépett s a világ legnagyobb gyalázatossága kezdetét vette.

Az első, a kit előszólitottak s a kinek elsőül kellett vértanuhalált halni, Pöltenberg Ernő volt. Pöltenberg egy perenyi halasztást kért s mikor ezt megkapta, oda sietett Damjanichhoz, a kinek megszorította kezét és megcsókolta. A bitófa alatt mellényét kigombolta, nyakkendőjét levette s miután társainak istenhozzádót intett...

Másodikul Török Ignác következett. Épen úgy elbueszott, mint Pöltenberg és épen oly nyugodtan lépett a hóhér elé, mint az. És a bitóra került utána Lahner György. És követte őt a vértanuhalálba Knezić Károly. A sorból ezután Nagy Sándor lépett elő, akiről följegyezték, hogy emelt fővel, leirhatlan büszkeséggel haladt a bitó felé s éljen a haza kiáltással fejezte be hős életét. A hatodik gróf Leiningen Westenburg volt, akit Aulich követett, épen oly hősiességgel és épen oly szilárdan, mint valamennyi. Mikor a hóhér már hetet akasztott a faragatlan bitófára s mikor már az

szani Tisza politikája ellen. Igen valószínű, hogy már a napokban többen kilépnek a szabadelvűpártból, mert nem tudják összeegyeztetni elveiket vezérük állásfoglalásával.

Fejérváryt Bécsbe várják.

Bécs, október 6.

A tegnapi magyar minisztertanács döntéséről az a hír érkezett, hogy a választási reformról szóló törvénytervezetet a király intencióinak megfelelően korrigálták. Most már valószínűnek tartják illetékes körökben, hogy a Fejérváry kormány reaktiválásának nem lesz különösebb akadály.

Az hallatszik, hogy az általános és titkos szavazati jog behozatala ellen Gautsch báró sem hoz föl már oly súlyos érveket, az osztrák miniszterelnök mintha megbarátkozott volna a reform gondolatával. Fejérváry báró magyar miniszterelnököt legközelebb Bécsbe várják. A felség ismét kihallgatáson fogadja majd Fejérváryt, átveszi a kormány elaborátumát s a döntés azonnal meg fog történni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A debreceni róm. kath. főgymn. segélyző egyesülete ma tartotta alakuló ülését. Az igazgatónak buzdító szavai után a megejtett választás eredménye a következő: Elnök lett Isoó Jenő VIII. o. t. nagy szótöbbséggel. Főjegyző Ambrus Tibor VIII. o. t. Pénztárnok Ocsányi Dezső VIII. o. t. Számvizsgáló Nagy Lajos VIII. o. t. Választmányi tagok Faust Imre VIII. o. t. és Balla Gergely VIII. o. t. VII. osztályból aljegyző Szibelt József. Könyvtáros Székér Mihály. Számvizsgáló Kocsis Sándor. Választmányi tagok Husz Odón és Motesiczky Pál. VI. osztályból könyvtárnok Dudinszky Emil. Választmányi tagok Kardos István, Motesiczky Hugó, Kursiczky Aladár. V. osztályból választmányi tagok Balogh Sándor, Szabó Gyula, Kurián Gyula. Az igazgató kitartásra buzdítván a tagokat, az ülés véget ért.

osztrák katonákon is rémület vett erőt, Damjanich következett, aki két mankója segítségével közeledett a rozoga akasztófa felé.

A szenvedő arcu, beteg tábornok nehezen lépkedett előre s amikor így ment a halál elé, az osztrák katonák nagy részének köny csillant meg a szemében. S meghalt Damjanich is, mint meghaltak társai. És vértanuhalált halt a sorban legutolsó gróf Vécsey Károly is, akinek az a sors adatott osztályrésztül, hogy nyolc társa kivégzését végig nézze.

Amíg a hóhér borzalmas munkáját végezte, majdnem minden szem arra az utra tévedt, amely fölül a menet a vesztőhelyre érkezett. Sok szem sokszor vetődött erre az utra, várva a hirhozót, aki a kegyelmet hozza. De, ah, akit vártak, nem érkezett meg. A király nem adott kegyelmet. A császár nem kegyelmezett meg azoknak, akik hazájukat oly nagyon szerették, akik vitézül küzdöttek s akik a szegény Magyarországnak imádságba szőtt vértanui.

Emlékezzünk rájuk és imádkozzunk értük!

Október 6. Debrecenben.

Az aradi 13. emlékezete.

A polgárság kegyelete.

Debrecen, okt. 7.

(Saját tudósítónktól.) Csak az a nemzet képes fentartani lételet, a mely megtudja becsülni nagyjaink emlékét, akik érte áldozták fel életüket!

Önkénytelenül ez a régi igazmondás jutott eszünkbe, mikor tegnap láttuk Debrecen gyászban, az ünnepélyekre nagy számban siető hazafiás közönséget.

Habár október 6. még nincs nemzeti ünnepi nappá törvényesen kimondva, azért azzá teszi azt maga a nemzet, mely tegnap is szerte az országban meggyújtotta az emlékezés fáklyáját s leborult a magyarok istene előtt, hogy hálát adjon, amiért annyi derék fia volt a nemzetnek.

Mindenütt tüntetésszerű jellege volt az ünnepélyeknek, ezzel is igazolni akarván, hogy jogainkért, úgy mint régen, most is mindvégig küzdeni akarunk és fogunk is!

Az ünneplésben jó példával Kovács József polgármester járt elől, ki a városházára gyászlobogót huzatott fel és a hivatalokban szünetet rendelt el.

A Debrecenben lefolyt ünnepélyekről tudósítók a következőket jelentik:

A róm. kath. templomban.

A gyász emlékűnnep reggel kilenc órakor rekviemmel vette kezdetét, amelyet a róm. kath. templomban tartottak meg. A templomról s az összes kath. iskolákról gyászlobogó lengett alá. A templomban az agghonvédek is megjelentek harcban tépett lobogójuk alatt.

A gyászmise alatt az egyházi énekkar működött s a gyászmise végén a Hymnuszt énekelték el. A rekviem után a róm. kath. főgymnasiumban szép és hazafiás ünnepély keretében áldoztak a hazafiás évfordulónak.

A főiskolában.

A főiskolai ifjuság sem mulaszthatta el, hogy a nagy hősök iránt érzett lángoló érzelmeinek most is kifejezést adjon. A sikerült ünnepélyre oly nagy közönség gyűlt egybe, hogy a főiskolai diszterem igen kicsinynek bizonyult.

A főiskolai énekkar gyászéneke után dr. Ferenczy Gyula akadémiai igazgató tartott hazafiasságtól izzó s gyönyörű gondolatokban gazdag megnyitó beszédet, melyben megemlékezett a 13 vértanu dicsőséges haláláról, kiknek emléke, míg magyar ember él e földön, élni fog kitörölhetetlenül szívében. Az irántok érzett tiszteletnek külső kifejezést előbb csak titokban adhattak, majd később hangosan tört az ki, nem félve a hatalmi erőszaktól, hogy az érte brutálisan fog bosszút állni. Most oly időket élünk, mikor el kell készülnünk a halálra is, mert igazainkat, jogainkat akarják letagadni.

A remek beszéd után óriási lelkesedéssel tüntetett a közönség a kiváló szónok s még inkább az előadott eszmék mellett. Vargha Antal hitanhallgató Kiss Endre

DARVAS TESTVÉREK legszebben felszerelt női felöltők áruháza modernül berendeztetett. — Az új helyiség szemben van a kistemplommal. — **A legmodernebb újdonságok.** — **Szolid árak.** — **Gyermekfelöltők, blouzek és esernyők válogatott raktára.**

joghallgató pályadíj nyertes ódáját szavalta sikerrel. Igen érdekes volt Hajdu István főgymnasiunai tanuló gordonka szólója, Propper Dávid „Chauson tristé“-je után ráadásul a Kossuth-nótát adta elő; a nóta első hangjaira a közönség mint egy ember állott fel s azt végig énekelte.

Utánna Kiss Endre joghallgató tartott ifjui hévvel emlékbeszédet. Steiner szavalata után még a főiskolai énekkar a Hymnust énekelte, ezzel az ünnepély véget ért.

A máv. altiszti körben.

A máv. altiszti kör hazafias tagjai is rendeztek sikerült gyászünnepélyt, melyen nagy közönség vett részt. A kör dalárdája által előadott Szózat után Ignézy Sándor hittanhallgató Kiss Endre joghallgató „Október 6“ című ódáját szavalta. Ezután következett az ünnepély fénypontja Kőrössy Kálmán dr. ügyvéd felolvasása, mely a hallgatóság figyelmét mindvégig lebilincselte s végén zajosan tapsolták a felolvasót. Még Nagy Kálmán szavalta Illyés Bálint alkalmi költeményét és a közönség a Hymnust énekelte el s véget ért az ünnepély.

Az izraelita iskolában.

Az orthodox izraelita elemi népiskolában.

Az iskolai ünnepély d. e. 10 órakor Krausz Józsa tanítónő vezetése mellett a „Hymnus“ eléneklésével vette kezdetét. — Majd Klein Márton igazgatótanító igen szép beszédben esetelte a tanulók előtt a nap jelentőségét — miközben több tanuló szeme könnyekben lábadozott a meghatottságtól.

Miután még számos hirneves írónak alkalmi költeményeit a tanulók elszavalták, Schäffer Dávid vezetése mellett az összes osztályok együtt elénekeltek a „Szózatot“, mivel a lélekemelő ünnepély véget ért.

A helybeli izr. leányiskola Erzsébet önképzőköre október 6-ika alkalmából gyászünnepélyt rendezett a következő műsossal:

1. Hymnis, éneklék a növendékek. 2. Megnyitó beszéd, tartja Kuthi Zsigmond igazgató ur. 3. Október 6. Irta Lamphrét G., szavalja Ernst Mártha. 4. Az aradi 13. Irta Teleki S., szavalja Révész Margit. 5. Október 6. Felolvassa Kohn Erzsébet. 6. A nemzetes ur. Irta Lamphrét G., szavalta Bányai Lili. 7. Október 6. Irta Ábrányi E., szavalta Lichtmann Anna. 8. Szentelt hantok. Irta Komócsy I., szavalta Klein Vilma. 9. „Szomoruan szól a magyar nóta.“ Éneklék Polgár Kató, Fodor Elza, Füredi Lili, Füredi Margit, Rosenberg Malvin, Weisz Ilona, Békéssi Anna. 10. Az aradi nap, irta Lévy I., szavalja Herchfelder Julia. 11. Október. Irta Dingha B., szavalja Reichmann Edil. 12. Bathányi hamvai felett. Irta Illyés B., irta Moskovits M. 13. Október 6. Irta ifju Ábrányi E., szavalja Vizváry Klára. 14. Szózat, éneklék a növendékek.

VIDÉK.

A kolozsvári katonai zendülés.

Megemlékeztünk már egy kolozsvári újságnak arról a híreről, hogy szeptember elején, mikor a kolozsvári 51. és 62. ezredek gyakorlaton voltak, egy otthon maradt 65-ik gyalogezredbeli század megtagadta az engedelmességet, amiért több katonát bezártak. A „Székely Lapok“ közlése szerint a most folyó vizsgálatnak sok áldozata lesz. Eddig husz katonán van vizsgálati fogságban, köztük több főtiszt.

Összeégett gyermek. Cigányos községben borzalmas végre jutott egy ártatlan gyermek, Güpp Katalin. A konyhában játszadozott, mialatt a szabad tűzhelyről egy szikra pattant ruhájára. A gyermek ruhája a rápattant szikrától hamar tüzet fogott. A kicsi gyermek nem tudott magán segíteni, közelében nem volt senki, úgy hogy a szó szoros értelmében összeégett.

Boszu dinamittal.

Nagybányán, — mint onnan jelentik — egy Danyilusz Miklós nevű elbocsátott szolgálégény dinamitmerényletet követett el volt gazdája, Szóher Ferenc ellen, aki valami tartozás fejében elvette tőle a gyűrűjét. El akarta pusztítani boszúból gazdájának egész családját. Mikor beesteledett, dinamittal felszerelve, Szóher házába osont.

A család éppen vacsoránál ült. A gonosz ember a dinamitot elhelyezvén az ablak párkányán, a hozzáerősített gyújtózsínort kivezette az utcára és meggyújtotta. Egy pillanat múlva óriási durranás rázkódtatta meg a levegőt. Szóher házában ablakai bezúzódtak s a ház fala is erősen megrongálódott, de szerencsére a megrémült családnak semmi baja sem történt.

A csendőrség csakhamar megjelent a helyszínen s Szóher elő dása alapján letartóztatta Danyiluszt, aki bevallotta tettét. A dinamitot egy Butyán nevű veresvizi bányamunkástól vette. A csendőrség ezután átment Veresvizre, hol kihallgatván Butyánt, kiderült, hogy a veresvizi bányában dolgozó munkások nagyban üzik a dinamitlopást s Butyánnal ez alkalommal is több, mint tíz kilogramm lopott dinamitot találtak.

A csendőrség Butyánt is letartóztatta s a merénylővel együtt bekísérte a törvényszéki fogházba.

A margittai vasuti szerencsétlenség áldozatai.

— Saját tudósítónktól. —

Körülbelül öt napja már, hogy megtörtént a margittai vasuti szerencsétlenség és csak most tudjuk meg apránként a nagy titkolódzás következtében a részleteket, csak most látjuk, hogy milyen nagyszabású vasuti szerencsétlenség történt Nagyfalu és Somlyó között a margittai vonattal. Igaz, az utazók közül senkinek se esett baja, de Nagy Gábor fűtő a leg súlyosabb sérülésekkel, bordatöréssel fekszik odahaza Székelyhidon. Szatmári Ferenc mozdonyvezető pedig, akiről a hivatalos értesülések után azt írták a lapok, hogy kezefején könnyebben sérült meg, halálán van, a melle teljesen összetört, a vonat kereke egyik fület teljesen leszakította, ballába és jobbkeze eltört. Alig menthető meg.

Ennek a szegény embernek a tragédiája a legborzasztóbbak egyike. A midőn a vonat vasárnap késő este Nagyfalu és Somlyó között kisiklott, a töltésről lebukott, — Szatmári Ferenc az egyik kocsis tengelye alá került, feje és felteste volt csak szabadon, mindkét lába teljesen összetörve, a kerek közé szorult. Esett az eső, hideg szél járt a vidéken és Szatmári Ferenc mozdonyvezető ebben a rettenetes állapotban, az átázott töltésvölgy sarában ott feküdt egész éjjel a vonat kerekei között. Mert egy ideig mentésre senki sem gondolt, az utasok halálos félelem és rettegés között nem gondoltak a szegény mozdonyvezetőre, a kinek szenvedését alig látta valaki mert a felborult postakocsik, mozdonyok eltakarták. Késő éjjel Somlyóról jött segítség. Ott, hat ember fátyla fényvel keresett a szerencsétlenek után.

Nagy Gábort a fűtőt megtalálták, fel is szedték, hazaszállították Székelyhidra, de Szatmári Ferencet még fátyla fény mellett se találták meg, úgy elrejtették a felborult kocsik. Szerencsétlen ember rettenetes szenvedései közben elájult és hajnalig ott feküdt. A fátylások egy párszor arra jártak, ahol feküdt, a fátylát feléje tartották, a forró szurok lecsepegett arcára úgy, hogy rettenetes égési sebek vannak arcán. Hajnalban, a midőn a romok között ismét kutattak, megtalálták, nagy nehezen kiszabadították és félholtan hazavitték Székelyhidra.

Othon a leggyászosabb tragédia várta. Beteg három éves kis fia akkor éjjel halt meg és felesége ott sirt, jajveszékelt a fia holtteste mellett. Képzhető a szegény asszony kétségbeesett fájdalma, ami a férjét

a vasut emberei vitték haza a fia holtteste mellé, borzalmasan megcsönkítva. Különben a vizsgálat megindult, a kisiklott vonatot behuzatták a napokban Székelyhidra. Szatmári Ferenc és családja iránt óriási a részvét, a vasutasok körében könyöradományokat gyűjtenek a szerencsétlen család megsegítésére.

A VÁROSHÁZARÓL.

Hivatalos órák nélkül. Tegnap a városházán, tekintettel az október 6-ikára, nem voltak hivatalos órák s mindenkinek tetszésére volt bízva, hogy a halaszthatatlan dolgait elvégezze. Délelőtt a tanácsnokok stb. közül többen fent is jártak, sürgősebb teendők elvégzése céljából, de délután egyáltalán senki sem tartott hivatalos órát.

A villamos telep ügye. Ma fog dönteni a villamos telep építésére beérkezett ajánlatok felett a világitási bizottság Körner Adolf tanácsos elnöke alatt. Eddig több szakértői szemlét tartottak s helyesbítették az egyes ajánlatokat, miután e tekintetben nem csak az ár fontos, hanem az anyag is. Egyes ajánlkozók azután jobb anyagot vettek fel a tervbe, de ezzel azután fel is emelték a költségvetés összegét, úgy hogy most már mindenik ajánlat változáson ment keresztül. A Ganz-gyár tegnap pótlásul újabb beadványt intézett a tanácshoz s a költségvetésből 5 százalékot helyezett kilátásba. Így azután a három számbavehető ajánlat közül most a Ganz-gyár ajánlata lett a legolcsóbb. A világitási vállalat ez ügyben ma dönt s az árak és a kilátásba helyezett anyag mellett tekintettel lesz arra, hogy minden anyag a magyar ipar terméke legyen s hogy ne csempészhesenek be mindenféle árutakon külföldi, berlini és bécsi ipartermékeket. Erre különben is közgyűlési határozat van, a melyet a világitási bizottság és a tanács minden módon érvényesíteni akar nemcsak a jelenlegi, de általában minden pályázatnál és árlejtésen. Eszt nagyon helyesen is teszi.

Nem fizetik a pótdadót. Sajnos, a közönség az ex-lex állapotot úgy magyarázza, hogy nem kell fizetni a pótdadót sem. A vármegyében van olyan község, ahol például utadóban egyetlen fillér sem folyt be. De általában nagyon kevés összeg az, a mit pótdadóban a községek befizetnek, úgy, hogy egy községben ma-holnap az előjáróság fizetését sem tudják a pótdadóból folyósítani. A közönség végre is beláthatná, hogy amilyen hazafias állami adót nem fizetni, ép annyira hazafias kötelessége a pótdadót beszoigáltatni.

Öngyilkos leány.

A szerelem áldozata.

Debrecen, okt. 7.

(Saját tudósítónktól.) Egy fiatal 18 éves szép leány tegnap délután öngyilkossági kísérletet követett el. Itálába mérget kevert s azt kiürítette. Szerencsére a végzetes tettnek komolyabb következményei nem lesznek, mert hála a gyors orvosi segélynek, melyben részesítették, a veszélyen túl van s katasztrófa bekövetkezésétől nem kell tartani. Az elszánt leányt, aki a kétségbeesettek eme szomorú sebélyeszközéhez fordult Györfly Izabellának hívják. Szépsége révén sokan ismerték. Szüleinél a Kazinczy-utca 8. szám alatt lakott egyszerű esőndes kis hajlékban, mely megfelelt szülei szerény polgári állásának. Naponként szorgalmasan eljár rendes teendőiben s a vig kedélyű leánynál senki sem sejtette, hogy mily sötét gondolatokkal foglalkozik.

Pedig a leány már régen foglalkozott sötét érvének keresztül vitelével. Ezek óta rejtegetett egy kis üvegesét, melyben mérreg volt. Gondosan rejtegette mindenkivel elől s még a legközelebb állók sem tudták a létezéséről.

A múlt év nyarán megismerkedett egy városi tisztviselővel. Az ismeretség belső viszonyná változott. Akkor mindenki azt hitte, hogy a fiatalokból nemsokára egy pár lesz. Nem úgy történt.

A férfi nem volt álhatatos. A viszony sokáig huzódott, mely végre is szakításra vezetett. A leány mégis hitt és remélt az utolsó percig. Még tegnap is levelet várt tőle, melytől remélte, hogy minden jóra fordul. Hasztalanul várt. A levél csak nem érkezett.

A remény és kétség közt eltöltött napok rendkívül megviselték. Utolsó reménye, melyet a postásba vetett, az is elszlott tegnap. A dél már régen elmúlt s a postás nem jelentkezett.

Ez döntő befolyással volt sorsára. Tovább nem habozott. Előkereste a rég őrzött mérget s azt megitta.

A mérge hatása gyorsan bekövetkezett s a hirtelen rosszul lett leányhoz szülei dr. Balkányi Edét hívták el. Az első segélynyújtás után kiszállították a kórházba. Gyógykezelését rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy a leány minden hozzá intézett kérdésre megtagadja a feleletet. Még azt sem mondta meg, hogy milyen mérget ivott. Orvosai ennek dacára remélik, hogy megmentése sikerülni fog.

SZÍNHÁZ.

Ma, szombaton október hó 7-én:

Ünnepi előadás a színház 40 éves évfordulója alkalmából. Az ünnepi előadás részét veszik: *Blaha Lujza*, a budapesti Nemzeti Színház ö. tagja. *Mándoki Béla* és *Gárdonyi Antal* nyugalmazott színészek.

Ünnepi előadás.

I. *Bánk bán* opera nyitánya, előadja a 39-ik gy. e. zenekara, *Huber Miksa* karnagy vezetésével.

II. *Magyar dal*, szavalja: *Szakács Andor*.

III. *Bánk bán* második felvonása.

Bánk bán	—	—	Mándoky Béla.
Petur bán	—	—	Szakács Andor.
Mikhal bán	—	—	Deésy Alfréd.
Simon bán	—	—	Szilágyi Ernő.
Bibersch	—	—	Gárdonyi Antal.
Zászlós ur	—	—	Ungváry Vilmos

IV. *A falu rossza* első felvonása.

Feledi Gáspár	—	—	Vadász Lajos.
Lajos	} gyermekei	—	Ternyei Lajos.
Boriska		—	Szabó Irma.
Tercsi	—	—	Almási Lola.
Göndör Sándor	—	—	Arkosy Vilmos.
Kónya, kántor	—	—	Sarkadi Vilmos.
Óreg paraszt	—	—	Katona Imre.
Finum Rózi	—	—	Blaha Lujza.
Csapóné	—	—	Sz. Gárdonyi T.
Sulyokné	—	—	Vadász Lajosné
Tarisznyásné	—	—	Kertész Kata.
Gonosz, bakter	—	—	Békés Gyula.
Csapó	—	—	Szabó Gyula.
Jóska	—	—	Kondor Ernő.

V. *Ünnepi epilógus*. Irta: *Körössy Kálmán*.

Dobrecen véd szelleme	—	—	Csáder Irén.
Hungária	—	—	Markovits M.
Thália	—	—	Szabó Irma.

Bibor és gyász. A nemzeti gyásznapon ezt a drámai fordulatokban gazdag történeti színművet adták elő tegnap este a debreceni színházban. A nézőtér nagy közönség foglalt helyet és érdeklődéssel, sőt áhitattal hallgatta a hazafias tirádákat. *Szakács Andornak*, az előadást megnyitó szavata öntötte el a lelkesedés magvát. Szépen, hatásosan szavalt s viharos tapsokat aratott. Az előadás keretéből azonban fényesen emelkedett ki egy erős művészlélek, *Ternyei Lajos*, akit csak most nyílt alkalmunk megismerni. Eddig érthetetlen s indokolhatlan okokból csak énekes szerepben láttuk, de amire művészete predestinálja, attól megfosztottan állott. Pedig tegnapi sze-

repében szavával, mozdulataival, lelkesedése odaadásával, amelylyel szerepének áldozott, már bizonyosságát szolgáltatotta, hogy a drámai léggör az ő eleme. Ott éled újra, ott lelkesül, ott emelkedik nagygyá. A *Bibor* és *gyászban* *Vak Bélát* játszotta. Szív, melegség, fájdalom szakadt el ajkairól minden szavával. Művészetének gazdagságát ragyogtatta, mikor az ország nagyjai felajánlják neki a koronát. Az a fohász, amely ekkor az ő ajkairól kitört, olyan melegséggel, annyi közvetlenséggel szállt el, hogy így csak igaz művészlélek ajkairól fakadhat fel. Nem kiabált, szofittákat se hasogatott, de a mit mondott, az a szívből áradt s *Vak Béla* király minden fájdalmát oda öntötte vele a hallgatóság, a közönség lelkébe. Elementáris erővel tört fel a tapsvihár. A közönségnek ez a keresetlen elismerése volt a legszebb babér, a melylyel *Ternyei* tehetsége előtt meghódolt s a melyet a derék színész lábához lerakott. De egyuttal vétó is. Szakítson *Ternyei* azzal a másik szerepkörrel, mely számára ilyen babérokat sohasem fog teremni. Kiváló színészi kvalitásait érvényesítette *Szakács Andor*, a kinek intelligenciája, művészete egyformán ölelkezik a *Ternyei* intelligenciájával és művészetével. *Markovits Margit* *Idylje* melegséggel teljes alakítás volt. *Deésy*, *Krasznay* és különösen *Békés Gyula* voltak még részesei az előadás keretéből kiszakítható jelesebb, értékesebb, eredményesebb jelenéseknek. A többin túl tesszük magunkat. A hol a művészet oltárán ennyi sikerrel száll fel az áldozat tüze, ott badarság és kicsinyesség lenne apró hibákat bontogatni.

A Zilahy-féle drámai pályázat.

A Zilahy-féle drámai pályázat a jövő hét folyamán végre döntés alá kerül. Oláh Károly, a bíráló-bizottság elnöke f. hó 10-én, kedden délutánra hívta össze a bizottságot, melynek tagjai Szávay Gyula és Kardos Albert a Csokonai-kör, Zilahy Gyula és Szakács Andor a szintársulat részéről. Amint tudjuk, tizenhárom Csokonairól szóló pályamű érkezett be, amelyek között van szomorujáték, dráma és vígjáték egyaránt. Zilahy szándéka volt e pályaművek egyikével vagy másikával megnyitni a debreceni színiévadot, ez természetesen idejét multá, de talán akad a művek között olyan darab, amelyet november 17-én, Csokonai születése napján, a mi évenként megújuló Csokonai ünnepünk estéjén elő lehet adni.

Társas-vacsora a diszelőadás után.

A ma esti színházi előadás után a vendégek tiszteletére a színházi bizottság, a sajtó és a színház tagjai étlap szerinti barátságos vacsorára gyűlnek össze az „Angol Királynő” fehér termében.

A színházi iroda híradása.

A színházi iroda a következő sorokat adta ki: A mai jubiláris előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul, úgy hogy előre láthatólag szűk lesz a színház nézőtere a közönség befogadására. Vendégeink lesznek a fővárosból a közreműködőkön kívül gróf *Festetics* színeszeti felügyelő, *Mészáros* színeszeti igazgató és *Bezerédi* miniszteri tanácsos. — *Zilahy* színigazgató megígérte annak idején, hogy vasárnap délután is mindig kiváló jó darabot fog előadni, hogy ezen ígértét beváltsa, már holnap délután elő fogja adni a héten színre került operette ujdonságot. *Katinka grófnét*. Vasárnap este: „Aszfalt betyár” című énekes bohózat, mint ujdonság kerül

színre. Ez a darab a múlt időben a fővárosban roppant népszerűsége tett szert, harmincszor került színre egymásután, kitűnő mulattató darab. Előkészületen van s közelebb vár színre is kerül az „Ember tragédiája” a gróf *Eszterházy* féle fényes díszletekkel.

Férfi divat ingek készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 2.50 és 3 frt., legszebb nyakkendők 50 krtól, kitűnő angol keztyűk, sport és divatkalapok Fekete férfidivat üzletében.

Fáklyásmenet Debrecenben.

A főiskolai ifjuság kegyelele.

Debrecen, okt. 7.

A debreceni főiskola hazafias ifjusága lelkesedését sohasem tudta megtagadni, érzelmeit pedig sohasem folytotta el. Tűzzel, hévvel, erővel tört az ki mindég.

Most is, mikor az ország polgársága szívéből fakadt érzelmeivel áldoz nagy idők örök nagyjainak, nem marad vesztve a főiskola ifjusága sem, hogy hazafias lelkesedését, kegyeletét lerójjá. Az aradi vértanuk emlékére fáklyásmenetet rendez.

Először úgy volt, hogy a fáklyásmenetet az évforduló napján, tehát október 6-án megtartják. Mivel azonban a bejelentést későn kapta a főkapitány s a polgármesteri hozzájárulás kieszközléséhez már ideje sem volt, hatodikán nem lehetett a fáklyásmenetet megtartani.

Az ifjuság tehát eltolta a határnapot s újabb időül október tizedikét tűzte ki, amely napra a fáklyásmenet megtartásához a főkapitány az engedélyt megadta.

A főiskolai ifjuság fáklyásmenetét tehát kedden fogja megtartani. A felvonulás részleteit később állapítják meg.

UJDONSÁGOK.

* **Kitüntetett debreceni iparos.** Veréb István debreceni iparost újabb szép kitüntetés érte. Az alsó-fehérmegyei és környékbeli gazdasági-egyesület Nagyenyeden most tartott gazdasági és gépkiallításán, ahol az ország minden részéből részt vettek kiállított tárgyakkal, Veréb István az általa feltalált és gyártott „Sugár” permetezővel állami ezüst érmet és diszoklevelet kapott. Az a körülmény, hogy Veréb István már a tizedik díjat nyerte, fényes bizonyossága annak, hogy „Sugár” permetezője elsőrendű gyártmány s ez az érdekelt gazdaközönség figyelmét sem kerülheti el szükséglete beszerzésénél.

* **Az időjárás októberben.** Meteor. a kitűnő időjós írja: Az októberi 8-9-iki csomópontot követőleg állandóbb időt várhatunk melegebb hőmérséklettel. A 13-iki

Már megérkeztek az őszi férfii, női és gyermek Cipők Glück Ede

* legnagyobb cipő-áruházában * Debrecen, Piac- és Kossuth-u. sarak, a kistemplommal szemben Szép és jó minőségű cipőket olcsón csak nálam lehet vásárolni.

esomópont hatáskörében kitérés várható a Napon s e dátum körül vagy erős meleg, vagy pedig zivataros befolyások érvényesülhetnek, sőt még a jégeső sem lehetetlen. A hónap utolsó harmada ismét erősen változó, főjellegetében csapadékos és hűvösnek ígérkezik. Különösen a 28-iki esomópont hatáskörében. November hó 5-ike hirtelen beálló deret, vagy fagyot hozhat, amit különben egy esetleges napkitörés még eltolhat, de a szőlősgazdák jól teszik, ha a szőlőfedésnél ez időre előlegesen figyelmeleknek. Az október havi esomópontok 4-5-8-9-13-14-17-21-26-28 közé esnek; a 4-9-23-28-ikiak az erősebb hatásúak.

* A holnapi galamblovészet.

A nagyerdei sporttéren holnap délelőtt és folytatólag délután rendezendő galamblovészet iránt általános az érdeklődés. A versenyben való részvételre több mint 20 versenyző jelentkezett és többen lesznek, kik a helyszínen jelentkeznek. Waldeck Frigyes gr., ki a galamblovészet rendezzi, fáradozik a siker érdekében. Értékes, gyönyörű díjakat vásárolt a rendezőség Halász Nándor ékszerésznél, kinek főtéri kirakatában a szép díjak ma reggeltől megtekinthetők. A versenyre beléptidij nincs, meghívott közönség jelenhetik meg.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Szabó Imre ev. ref. 11 hónapos, Széplaki László ev. ref. 68 éves, Bundi Mária ev. ref. 13 hónapos, Biró Ferenc ev. ref. 72 éves, Kiss Lajos ev. ref. 6 hónapos és Rabóczi Viktor ev. ref. 2 hónapos.

* Vármegyei telefonhálózat.

Hajdu vármegye telefonhálózata most már közel van a létesítéshez. A fontos intézmény a jövő tavasszal életbe fog lépni. Már az idén hozzákezdtek volna a telefonhálózat kiépítéséhez, de nem kaptak telefon-oszlopoknak való anyagot. Most azután olcsó fához jutottak s már vágják is az e célra szükséges fákat. A kiépítési munkálatok azután már kevés időt vesznek igénybe, úgy hogy tavasz derekán már át lehet adni a telefonhálózatot rendeltetésének.

* **Képesített kőműves iparosok szakszervelete** Berger Jenő elhalálása alkalmából koszoru megváltás címén husz koronát adományozott az elaggott iparosok segély pénztárá javára.

* **Rablók a Homokkertben.** A város egyik legnépesebb kertségében, a Homokkertben különös dolgok történnek, mely szomorú világot vet az ottani közbiztonsági állapotokra. A városnak valóságos mostoha gyermekei az ott lakó polgárok. Nem törődik velük senki sem, ha maguk nem örködnének, bizony a hatóság felől elpusztulhatnak valamennyien. Tegnapra virradó éjjel rettenetes dolgok történtek ott. Egy elszánt emberekből álló rablóbanda egész sor házat megrohant és kirabolt. Nem sokat vittek el, mert hiszen a kert régi lakói régi tapasztalatokon okulva, lehetőleg zár alatt tart mindent. A rablók ugyan megkísérelték több helyen a betörést, de mert vagy nem volt kellő szerszámuk, vagy

mert a felijedt lakosok rémült segélykiáltásaik a kísérletet meghiusította, nem érték célt. Azért mégis bőven arattak, mert amit Veressék, Szabóék, Erdősék, Mészárosék és a két 39-es őrmester portáján találtak, azt mind elvitték. A rablók jelenlétét sok helyen észrevették, de a pokoli sötétség, melyben a Homokkert napnyugta után van, nem igen biztatta őket az üldözés sikerével. Az elhagyatott szűk utcákon sehol egy őrszem sincs, akihez végső szükség esetén bizalommal fordulhatnak.

* **Tilos a dinnye szüret.** A dinnyeszezon már rég elmúlt, azért mégis akadnak emberek, a kik keveselve a nyári termést, melyben részük volt, a más későn érő dinnyéire vésik a foguk. Telhetetlenségüknek azonban meg fogják adni az árát Katona András, Katona Balázs és Bozsik Jzsef. — Tegnap ugyanis kirándulást rendeztek a Kovács Sándor dinnyeföldjére s a még ott levő termést leszüretelték. A csósz munkájuk közben rajtuk ütött s mindannyiójukat feljelentette.

* **Honig Jakab szabadlábba helyezése.** A Honig Jakab letartóztatását jóváhagyó s megfélebbezett határozattal tegnap foglalkozott a Tábla s Honig Jakab szabadlábba helyezését kétezer korona kaució ellenében kimondta.

* **Talált női óra.** Folyó hó 3-án találtatott egy kis női óra; igazolt tulajdonosa átveheti az I-ső ker. rkapitányságnál.

* **Hova menjünk színház után?** A Márkus „Dréher sörosarnok“ éttermébe, ahol színház után frissen csapolt Korona sört, dus választékú s frissen készített vasoraktülönlegességeket kaphat a közönség. Naponta zene-estély.

A „Hungária“ kávéházban minden nap zene-estély.

* **Esernyő különlegességek legnagyobb választékban** Barthánál kaphatók.

* **Foriz** az eddig létező egyiptomi cigarettahüvelyek között a legjobb. Egyedüli képviselőlet és főraktár: Pongrác Géza papirgyári raktárában, Debrecen.

* **Női övek, kiegészítők, arcfátylak** Bartha üzletében legolcsóbbak.

* **Antidol** a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár osep a tenyeren eldörzsölve s a használati utasítás szerint bolélegzve: azonnal megszűnteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jól mond róla; kérdezzé ismerőseit, hogy használta-e már az Antidolt? Egy üvegeoske ára 1 korona 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Debrecenben kapható: Mihálóvits, Grosz Nagy Ferenc, Murakózy, Tóth Béla, Balázs Ödön és Radakóvits Géza gyógyszerész uraknál.

* **Kézimunka** hozzávalók, Congro, Canava, plüsch, bársony Bartha üzletében kaphatók.

* **Valódi selingool és angol zsebkések, ollók borotvák, önbortválkozó készülékek és tolettóikkek** legolcsóbban Mentze Henrik újdonságok áruházában kaphatók.

* **Ilatszert, szappan, tolett-cikkek** rém-olcsók Bartha főtéri üzletében.

Fényes hazafias ünnepély a fővárosban

Debreceniek zarándok utja.

— Éjjeli távirat. —

(Saját tudósítónktól.) Az ország szívében, a fővárosban ma folyt le az a fényes hazafias ünnepély, melyet az elmaradt fáklyásmenet helyett rendeztek a fővárosi polgárok. 300,000 magyar ember szíve dobbant együtt tegnap, amikor a

hazafi kegyelet felkereste gróf Bathyányi Lajos és Kossuth Lajos sirjait s ezt az alkalmat felhasználták arra, hogy a nemzeti követelmények mellett tüntessenek.

A menetben feltűnt Debrecen város 50—60 főre tehető küldöttsége, melyet Szabó Kálmán, dr. Bakonyi Samu és dr. Varga Lajos vezettek.

A debreceniek menetét Debrecen város három díszbe öltözött hajduja nyitotta meg. Egy hajdu a város színeit viselő s gyászfátyolba csavart lobogót vitte, a másik kettő pedig a koszorukat.

A menet a Szabadság-térről indult meg s az országház előtti tere vonultak, honnan a Kerepessy-uti temetőbe mentek.

A menetet az ellenzéki képviselők nyitották meg, akik után jöttek a hármass vidéki küldöttségek, a fővárosi tanuló ifjuság s a munkások nagy tömege. Közel 20,000 munkás vett részt a menetben, köztük a m. á. vasuti munkások 6000, a Ganz gyár 1500 munkása stb. Ezek a munkások még nem régen a nemzetközi szociáldemokrata párthoz, de most a legutóbbi események hatása alatt a hazafias magyarság táborába vonultak be.

A menetben legalább 100,000 ember vett részt, az utcákon pedig legalább is 200,000 ember lelkesedett s éljenzett, úgy, hogy közel 300,000 ember tüntetett a koalíció mellett.

A főváros utcáin minden házongyászlobogó lengett s az utcai lámpák is égtek gyászfátyollal beborítva. Sok helyen gróf Bathyányi, Kossuth Lajos s a szabadságharc más kiválóságainak arcképe volt kiállítva villamos lámpák közt stb. Az üzletek mind zárva voltak.

Kint a sirnál 4 óra után megkezdődött a kegyeletes áldozás.

Előbb Bathyányi sirjához mentek, ahol Kossuth Ferenc gyönyörű beszéd kíséretében helyezte el a koszorut. Ezután Bathyányi Tivadar gróf koszoruzta meg a sirt. Rátkay László is lelkesen beszélt s azt mondta, alkotmányos jogainkból nem engedhetünk soha.

Gyönyörűen beszélt Hoch János, továbbá az ifjuság nevében Melha Arnold és Olegyi Lajos. A munkások nevében Czigány Sándorfém-munkás beszélt. Ezután a Kossuth sirjához vonultak, ahol Bathyányi Tivadar gróf beszélt. Itt is elhelyezték a koszorukat.

A közönség e közben hazafias dalokat énekelt.

A debreceni koszorukat gróf Bathyányi sirján Békássy Jenő, Kossuth sirján pedig dr. Varga Lajos helyezték el.

A lélekemelően szép ünnep este 6 órakor ért véget.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Budapest, okt. 6. A legutóbbi hírek szerint a király október 10-ig

nem nevez ki kabinetet, hanem egyszerűen a Házat újból elnapolják. Erre vall az is, hogy október 10. délutánra már a főrendiház is össze van hívva, hogy az elnapoló királyi kéziratot tudomásul vegyék. Ujabb kihallgatásokról is jött hír, de ezek börzespekulációk. Ha a király holnap vagy holnapután fogadja is Fejérváryt, ennek a kihallgatásnak pozitív eredménye nem lesz.

Budapest, október 6. Ellenzéki körökben most arra törekszenek, hogy az elnapoló királyi kézirat dacára a Fejérváry-kormány elleni vádindítványt letárgyalják.

Budapest, október 6. A hadtestparancsnokságoktól az egyes ezregekhez — jó forrás szerint — rendelet érkezett, hogy a csendőr kerületeket katonasággal erősítsék meg. Ezek a katonák a csendérség hatásköre alá fognak tartozni sellen-szegülő tisztviselők ellen lépnek fel, továbbá az erőszakosan megejtendő sorozást fogják elősegíteni. A katonákat a csendérség 120 éles töltenyel fogja ellátni.

Munkások mozgalma.

Budapest, okt. 6. A piskii államvasuti munkások ma üdvözlő táviratot küldtek Kossuth Ferenc-höz, melyet 500 munkás irt alá. A munkások ezelőtt a nemzetközi szociáldemokrata párthoz tartoztak, de jelentik, hogy a nemzetköziekkel, azok bazafiatlan magatartása miatt minden közösséget megtagadnak.

Osztálysorsjáték.

Budapest, okt. 5. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 100,000 koronát nyert 42992. 10,000 koronát nyert 70225. 5000 koronát nyertek: 2626 67351 106899. 2000 koronát nyertek: 1016 6648 17566 21120 23171 25692 37535 41677 47735 46802 54542 826425 67111 76064 79983 81581 91909 98889 107116 107255 106490. 1000 koronát nyert 92 3768 4704 9764 15080 15879 19765 25457 29006 30881 30630 32005 33270 33864 37720 38799 38983 46994 51424 52916 52278 54081 59982 65726 68932 69760 72395 73810 77007 79962 81577 85213 88381 88591 93876 93887 98177 101657 104419 104800. 500 koronát nyertek: 872 1698 2672 3160 5965 7041 7307 10157 20299 10846 11960 15943 19421 20318 20739 21563. A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Szélhámos nevelőkisasszony.

Beesapott vendéglős.

Kisasszony a törvényszék előtt.

Debrecen, okt. 7.

Szeptember hó elsején csendőrök kísérték egy kisasszonyt a debreceni kir. ügyész-séghez. Ogay Regina Ilonának hívják. A vasuti vendéglőst ravasz fufanggal beesapta s azután megszökött.

Németh Mátyás vendéglős sem volt rest és utána utazott. Szerencsén szerencsén megcsipte, a csendőrökkel letartóztatta s azután Debrecenbe kísértette.

Egy hónapi vizsgálati fogság után tegnap törvényt ült felette a bíróság. Kerekes elnökle alatt Bolváry és Balogh voltak a szavazó bírák, míg a közvádó: dr. Galánffy kir. ügyész volt.

Ogay Regina Ilonát szuronyos börtön-őr kísérte a bírák elé.

Elnök: Kegyed ellen az a vád, hogy hat héten keresztül lakott, evett, ivott Németh Mátyás debreceni vendéglőjében. Ez alatt azzal hitegette a vendéglőst, hogy egy gazdag szepesi ur leánya jön a szállodába, aki örvendetes esemény előtt áll. De ennek titokban kell maradni s annyi pénzt fizet, hogy Németh Mátyás egész életére boldog lesz. Ezen a címen háromszáznegyven koronás kontót csinált s azután egy szép napon megszökött. Bűnsnek érzi magát?

— Igen, bűnsnek érzem magamat, felelte a nevelő kisasszony.

— Hát miért tette maga ezt?

— Nem volt nekem rossz szándékom. Mikor Debrecenbe érkeztem, pénzem volt. Egy hétig fizettem is, de nem kaptam állást és nem tudtam miből élni. Azért találtam ki azt a mesét.

— Miért nem kapott állást? Nem járt utána?

— A sors üldöz. Budapesten három hétig büntetve voltam egy gyűrű végett. Ez a dolog teljesen tönkretett. Volt nekem reményem, hogy Németh Mátyásnak visszafizethetem a hitelt. Hogyan, az az én titkom. Vártam én pénzt, de nem kaptam.

— De kegyed Béressy Sámuelnét is elhivatta, hogy a nagyságos kisasszonynak ő reá is szüksége lesz s még tőle is kért pénzt.

— Igen! Ötven korona körül. De az szelid, jó asszony. Mindent elhitt. Visszafeleztem neki, ha surolással keresem is meg.

Németh Mátyás vendéglőst hallgatták ezután ki.

— Hogy hihetett el ilyen mesét hat héten keresztül?

— Hiszen kérem aláson, majd mindennap jött egy sürgöny, hogy már jön a kisasszony. Készüljünk! Majd megint nem jött?

Elnök a vádlotthoz: Ezeket a hamis sürgönyöket maga adta fel?

— Igen. Bann a városban a táviróhivatalnál adtam fel a nevemre és a szállóban kézbesítették nekem.

Elnök Németh Mátyáshoz: Hát az ön kára 340 korona? Ezt mind ez a kisasszony csinálta?

— Nem, kérem. Csernovitzból jött egy őrmester a feleségével és egy másik őrmesterrel. Időközben az egyik őrmester megszökött a másik őrmester feleségét. A magára maradt őrmester kesergett, de a kisasszony megvigasztalta. Azt mondta: Egyék, igyék az őrmester ur és majd ő fizeti. Hát kérem szépen, egyéb se kellett az őrmester urnak. Evett, ivott az nyakra-főre. Tizenhat pohár sör semmi se volt neki. Virginia szivar, peccsenye. Így járta ez egy darabig. Azután Béressy Sámuelnét hallgatták ki.

— Mondja csak — szólt az elnök a tanuhoz, — hogy hihetett el olyan mesét.

— Kérem szépen sürgönyöket mutatott. Azt mondta gazdagon megleszek fizetve. Sőt még csokrot is készítettett, hogy jön már a kisasszony.

Jött a harmadik beesapott ember Kukolya Mihály hetes. A kisasszony ettől a szegény embertől harminchat koronát esalt ki.

Elnök: No Kukolya, hát miért adott maga ennyi pénzt szegény ember létére?

Kukolya nevet és jelentőségteljesen mondja: Örültem a kamatnak.

Elnök: Hát kamatot ígért?

Kukolya nevet. Még azt is mondta — kezdi — hogy ha az a nagyságos kisasszony előjön, akit ő vár, negyven forintot is kapok tőle.

Dr. Galánffy kir. ügyész fejtegette ezután vádbeszédében, hogy Ogay Regina Ilonát nem szerencsétlen helyzete, hanem szélhámos természete vitte a bűnbe.

A törvényszék visszavonult és negyed-óra mulva hirdette ki ítélet, amely szerint Ogay Regina Ilonát egy renbeli csalás vétsége miatt kilenc hónapi börtönre ítélte, a melyből egy hónapi vizsgálati fogságot az ítéletbe be tud.

Elnök: Megértette az ítéletet? Nyolc hónap. Megnyuzszik, vagy felebbez?

Vádlott: Nagyon sok. Nyolc hónap. Azt én nem bírom ki.

— Tehát felebbez?

— Felebbezek.

A királyi ügyész megnyuzodott az ítéletben. Vádlottat elkísérték s Kukulya Mihály hetes nevetve mondja a többi károsultnak:

— Viszik a kamatot!

HIREK.

Ejjeli posta.

Életunt gyógyszerész. (Éjjeli express tudósítás.) Trachsler Béla 23 éves gyógyszerészsegéd Budapesten ma reggel Rákos-utca 15. számú lakásán megmérgezte magát és súlyosan megsérült. Az István kórházban ápolják. Tettének oka ismeretlen.

Lakodalom menyasszony nélkül.

(Éjjeli express tudósítás.) Clevelandból írják a következő mulatságos históriát: A minap Stanton rendőrhadnagy előtt megjelent Danella János magyar munkás egy fiatal leány társaságában és azt követelte, hogy a leányt zárják el. Krdezve az okot a rendőrhadnagy a következő tényállást derítette fel: Danellának és a leánynak az elmúlt szombat estére volt kitűzve az esküvője és Danella már megrendelte a lakodalmi vacsorát is. Péntek reggel a leány Lorainba ment, hogy — mint vőlegényének mondta — néhány ottlakó rokonát meghívja az esküvőre. Igérte, hogy szombatra megint Clevelandban lesz. Eljött a szombat délután és Danella négy óra hosszat várt jegyesére, de ez nem érkezett meg. Az esküvő nem volt tehát megtartható, de azért a násznép elfogyasztotta a vacsorát. Hétfőn visszatért a leány és menetegetve elmaradását, kijelentette, hogy kész az esküvőre menni. De most már a legény nem akart tudni a házasságról, hanem azt követelte, hogy mindaddig zárják el, amíg meg nem fizeti a lakodalmi vacsora költségeit. Persze, hogy a rendőrhadnagy nem teljesítette Danella kívánságát. A legény csak akkor bocsátotta el a leányt, mikor a rendőrhadnagy — őt fenyegette lecsukással.

Czipész-üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém értesíteni mélyen tisztelt rendelőimet és a t. közönséget, hogy a jó hírnévnek örvendő url és női

cipész-üzletemet

Arany János-u. 46

szám alá helyeztem át, megköszönve eddigi szives partfogásukat s kérem azt részemre ezután is fenntartani

A nálam készült cipőket ingyen javítom.

Maradok tisztelettel:

Lebovits Zsigmond

url és női cipész.

Kedvező alkalom!

Eladó ház a Csapó-utca részben, felépítésre igen alkalmas, azonban lakható épület van rajta. Eladási ára: 2700 frt. Bekebelezett teher van rajta 2200 frt., a vételhez tehát csak 500 frt. készpénz szükséges.

Elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett eladó a Csapókert legforgalmasabb helyén egy igen szép sarok ház, van rajta egy régi jó menetelű szatócs üzlet és kitűnő forgalmu korcsma, az udvarban kuglizó, szép laképületek és kényelmes berendezésű mellék-helyiségek. Ára 6200 frt. Bank teher van rajta 2500 frt.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a Nagy Lajos irodájában Csapó-utca 13. szám alatt.

**Gyönyörű ujdonságok
érkeztek!**

**KOSTUME SZÖVETEK
NŐI RUHASZÖVETEK
BLUZ SZÖVETEK
RUHA- és BLUZ-SELYMEK
FRANCZIA FLANELLEK**
és
BARCIENTEKEN

Bosznay J. és Társa

nődivat áruházában

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 5.

Mintagüjteményeink a n. é. közönség rendelkezésére állanak

Mintagüjteményeink a n. é. közönség rendelkezésére állanak

Moskovits József
Uri ruha divattermében

a most bekövetkező őszi és téli idényre meglepő divatos angol szövetekből a legdivatosabb öltöny, felöltő, téli kabát és szalon öltönyöket mesés szépen elkészítve a legjutányosabb árban készítik

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam 1852 kiváló tisztelettel:

Moskovits József
férfi szabó, PIAC-UTCA 40. Keresztútlelet, a Hungáriával szemben.

**Az előkelő
hölgyszövséghez**

Nagyságos asszonyom!

Hazatérve külföldi bevásárlási utamról, van szerencsém a közelgő őszi és téli idény alkalmával a nagyra becsült érdeklődő hölgyszövséghez közölni, miszerint ezuttal is arra fordítom főfigyelmet, hogy mindazt, amit a legújabb divat női, leány és gyermek felöltőkben, köpenyekben, raglánokban, bundákban, szőrmé ujdonságok, Japnet, Paletók és Figarókban stb. produkál nagy választékban és legizlésebb formákban és modellekben szerezzem be.

Áruházam

ma már teljesen fel van szerelve és oly változatos minden izlésnek és igénynek megfelelő készletet mutat fel, hogy nem kételkedhetem miszerint minden hölgy megtalálja nálam azt, amit keres. Annál is inkább, mivel minden egyes darab meglepően olcsó.

Kérve a nagyra becsült hölgyvilág szives látogatását, köszönetet mondok az eddigi szives pártolásért és vagyok alázatos tisztelettel:

Halmágyi Sámuel

utóda

Debreczen.

Árverési hirdetmény.

Horvód-utca 8-ik számú ház a folyó 1905. évi Október hó 11. napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében birói árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár 4800 K. Bánatpénz 480 K.

A mely gazda termését megkészszerezni akarja, itt az ideje a műtrágyázásnak!

Szuperfoszfát
m ü t r á g y a

16% vizben oldható foszforsav tartalommal,

100 kgr.-ként 12 korona.

Nagyobb vételnél olcsóbban.

KONTSEK GÉZÁNÁL
Debreczen,
KOSSUTH-UTCZA.

ŐSZI IDÉNYRE

angol costum
kelmék, blous
kelme ujdonságok,
Szingtartó divatbarchetek nagy választékban:

Kontsek Kornél

női divat-áruházában

Debreczen Kossuth-u. 1.

Nyári idényből visszamaradt delének és kretonok leszállított áron. — Minták 1485 kívánatra készséggel küldetnek.

**Segéd fűszer-
szakmából**

nagyobb detail-üzletbe kerestetik.

Ajánlkozóknak jó bizonyítványokkal kell birnia s 25—28 évesnek lennie. Ajánlatok „első segéd” címen a kiadóba kéretnek. 1491.

**Helyi
ügynöknek**
felvétetik olyan polgár-ember, kinek a gazdálkodók körében ismertségei vannak.
Ozím a kiadóban. 1490

FŐZELÉKEK,

deli Borsó, Lencse, Bab, Kása s fűszerek legolcsóbban beszerezhetők

FARKAS HENRIK

fűszerkereskedőnél, 1348

Sas- és Piacz-utcai üzletében.

ÁRJEGYZÉKE

Csanak József

saját termelésű

homoki fajborainak.

Kövidinka	— — —	1902-iki 1 liter	—	60 fillér
Kövidinka	— — —	1903-iki 1 „	—	72 „
Ezerjó	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Rizling	— — —	1903-iki 1 „	—	80 „
Carbenet vörös	— — —	1903-iki 0.70 1 üveg	—	90 „
Ezerjó szemelt	— — —	1900-iki 1 liter	—	100 „
Császárszállás gyöngye	— — —	1900-iki 0.70 1 üveg	—	100 „

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélnél tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldjük.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

FORTUNA levele van a kiadóban.

Ajánlat.

SAVANYÍTOTT hordós káposzta nagyban és kicsinyben jutányosan kapható Bocskai-tér 10. 2686.

KIADÓ utcai lakás Szt.-Anna 54. sz. 3 szoba, előszoba, konyha, closett stb. november 1-től. 2670

ÓRIÁSI választékban kaphatók mindenféle trieszti kávé különlegességek, feltűnő olcsó árak mellett Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen, Városház-u. 2. 2647

SZEGEDI paprika különlegességek nagyban és kicsinyben nagyválasztékban kaphatók Lindenfeld J. Jenő fűszerkereskedőnél Debrecen, Városház-utca 2. 2646

KIADÓ SAROK üzlet lakással azonnal Simoff-utca 19. sz. bővebbet Hatvan-u. 36. az utcai lakásban. 2643

ÜZLETES, TISZTA és jó házi koszt jutányosan kapható özv. Fürnstein Györgynél. Piac-utca 10. 2599

KIADÓ azonnal a Kossuth-utca 6. számú ház-
nál az udvarban 4 nagy raktárhelyiség együtt
tesen van külön-külön. — Értekezhetni Ka-
szanyitzky Endre üzletében. 2583

HATVAN-UTCA 2. szám. Csekély hetti vagy havi részletekben cicák, boák, férfi és női, fiú, leány öltönyök, gallérok, kabátok a leg-
olcsóbban beszerezhetők Kaiser Salamon-
nál. 2570

100 Kgr. VÁGOTT száraz cser tűzifa 1 frt, Szü-
reti békák és különféle tűzijátékok nagy vá-
lasztékban kaphatók Merkli Fereucnél Fűvész-
kert-u. 14. Telefon 374. 2562

HÁZ és több HÁZHELY Várad-utcai temető
mellett olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2513

KIVÁLO szép paszatuti, Schaszla szőlő 5 klg
postakosár 90 kr. Dávid Zoltán hitelteli üzle-
tében. Telefon 315. Ugyanott tanuló fölvé-
tetik, 2463

HULLADÉK papir zsákonként 30 fillérért kap-
ható. Cim a kiadóban.

DOMB-u. 9. sz. alatt jó házi koszt kapható ki-
hordásra. 2558

FÜSZER- és csemegeüzlet a város élénk he-
lyén trafik és italmérési joggal azonnal átadó
Cim a kiadóban. 2652

GÖRÖGTÜZGYUFA, tűzijátékok nagyban és
kicsinyben, használt hordók, taposózsák Glieck
Izidor üzletében Péterfia-utca. 2706

13 KRAJCÁR egy kiló csemege szőlő Simonffy-
utca 8-ik számú sátorba és nagytemplom mel-
leti tőzsdében. 2703

BIRBALMA gyönyörű, nemes fajú, kilónként 18
krajcárért kapható Széchenyi-u. 14. e2705

COCUSZ-ZSIR, vaj állandóan friss kapható
Farkas Henrik csemegeüzletében. 2678

MAGYAR EMBER nem használ mást, csak a
híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajusz-
növesztő- és ápolószer az összes bajuszpedró
készítmények között. Hatása gyors és biztos.
1 nagy doboz 50 fillér. Kapható a készítő
Grózs Nagy Ferenc gyógyszerésznél, Debre-
cen, Kossuth-utca 8. „Arany egyszarvu gyógy-
szertár.” 2.5

HAJFONATOK, COPFOK, női parókák, einlag
hajbetétek, legjutányosabban kapható Boczán
Ferenc fodrásznál Hatvan-u. 2. sz. Kifésült
női hajat vesznek. 2478

KÜLÖN bejárati utcai szoba, előszoba buto-
rozva kiadó Szappanos-utca 3. 2605

KAUCZIO képes fiatal asszony elárulónőnek
vagy más hasonló állásra ajánkozik. 2697

ÁLLANDÓ, jó otthontalál urinónél magányosnő
néhány száz forint végkielégítéssel. Pénze
biztosítatik. Cim a kiadóhivatalban. 2695

A MAI kornak megfelelően berendezett italmé-
rőt nyitottam Erzsébet-utca 43. szám alatt. S
kérem a nagyrédmű közönség becses part-
fogását. Tisztelettel Sárosi Jánosné. 2700

Kereslet.

FÜSZER-kereskedő segéd, ügyes detailista,
alkalmazást nyer. Cim a kiadóban. 1691

SEGÉD kezdetleges fizetéssel felvétetik Farkas
Henrik előbb Havas József cégnél. 2679

TANULÓUL felvétetik egy jó családból való
fiú-Miklósné és Társa bazár és férfidivat üz-
letében (Fő-tér) 2650

JÓ IRÁSU női keresk. tanfolyamot végzett leány
felvétetik Rosenberg Albart özv. és fiai cég-
nél. 2694

KIS CSALÁDU házaspár néhány órai takari-
tásért lakást kap. Cim a kiadóban. 2696

BÉKÉSI ROZSI szapangyarában pakoló leányok
felvétetnek. 2701

Eladás.

MUST van eladó. Teleki-u. 13. 1690

EGY ÁLLÓ IRÓASZTAL eladó. Cim a kiadó
ban. 2601

JÓ KARBAN levő használt boros hordók, hek-
toliterenként 5 kor-ért eladók. Piac-utca 9
szám. 2593

UJOSZTÁSÚ FÖLD (2 hold 425 öl) a város-
hoz egészen közel eladó, Debreceni Első Ta-
karékpénztár. 2026

4 HOLD ondódi föld jutányos áron eladó. Arany
János-u. 15. sz. 2579

HOMOKKERT II. j. 150 sz. ház mindeu elfo-
gadható árban eladó. Értekezhetni ugyanott.
2697

EGÉSZEN új boros hordók eladók Asztalos
István Boldogfalva-u. 3. 2699

ITT VAN

Zilahy és szépei, tanuskodnak a kendőző szerek nélkülözhetetlen-
ségéről. **Non plus ultrája** a szépitőszereknek az **ártalmas**
anyagokat nem tartalmazó

Matild-szépitő szerek,
Matild-örém
Matild-arczkenőcs.

nélkül visszaadom. **Kun István gyógyszerész, műlaboratoriuma, Laborato-
rie Cosmetique „Matilde”**. (Alapított a hasonló névű párisi labororium mintájára
1895-ben Budapesten.) Gyártelep: Ungvár saját ház. Kapható Budapesten Török-
Debrecenben Tóth Béla gyógyszerésznél, Tisza palota és minden jobb gyógyszerertárban.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét
mélyen leszállított áron
árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű
Brüsszeli szőnyegeinket

Igen szép mintákban, melyek 3 frt 20
kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek
minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak
néhány hétig tart. 1336

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

Legjobb bajuszpedró a híres debreceni

„CIVIS” bajuszpedró.

Nem tépl. jól összefogja s nőteti a bajuszt.

1 doboz ára 40 fillér.

Készítője s főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára

DEBRECZEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

NŐI RUHASZÖVETEKBŐL

(koczkás és sima) egyedül nálam van a legújabb divatu és legjobb minőségű, amelyeket igazán
bámulatos olcsó árak mellett árulok.

VIGYÁZZ: Kékre festett kirakat.

20 láda maradékot is kaptam, azokat félárban árulom.

LÓWY F.

Piac-utca 24. szám alatt
a kistemplommal szemben.